

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

27.10.2025 Dnro: EURA 2021/211302/09
02 01 01/2025/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi
Takaisin yhteiskuntaan

Hakijan virallinen nimi
Etelä-Savon Vapautuvien Tuki ry

Hakemusnumero
211302

Saapumispäivämäärä
21.11.2025

Alkamispäivämäärä
01.03.2026

Päätymispäivämäärä
29.02.2028

Viranomainen
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus
Etelä-Savon kansalaistoimijalähtöisen
kehittämisen hankehaku (2/2025)

Hakuilmoituksen tunnus
ESAELY-108

Käsittelijä
Pia Marjaana Pirskanen

Toimintalinja
4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite
4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Tukimuoto
Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeella vahvistetaan Mikkelin alueelle vankilasta vapautuvien ja päihdekuntoutuslaitoksesta kotiutuvien yhteiskuntaan integroitumista sekä työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen edellytyksiä arjen taitoja sekä digitaitoja vahvistamalla.

Hankkeen kohderyhmänä ovat Mikkelin alueen työikäiset päihde- ja rikostaustaiset henkilöt. Hanke vastaa näiden kohderyhmien tarpeisiin tarjoamalla kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä tukea, joka edistää heidän työ- ja toimintakykyään sekä vähentää yhteiskunnasta syrjäytymisen, stigmautumisen ja rikosten uusimisen riskiä. Kohderyhmää edustavat henkilöt, jotka tarvitsevat erityistä tukea voidakseen palata työelämään ja integroitumaan yhteiskuntaan. Kohderyhmän stigmaa vähennetään jalkautuvan työottein.

Hankkeessa luodaan vankilasta vapautuville yksilöllinen tukitoiminnan polku, johon päihteen ja vertaistuellinen kohtaamispaikka tarjoaa turvallisen ympäristön uuden arjen opettelulle. Kohtaamispaikassa toteutetaan yksilö- ja ryhmätapaamisia, nais erityistä työtä sekä päihteen olohuone toimintaa. Kohderyhmän vertaisuutta vahvistetaan sukupuolierityisen ryhmätoiminnan keinoin, jossa kehitetään rikos- ja päihdetäustaisille naisille pienryhmätoimintaa. Naistenryhmän sisältö luodaan yhteistyössä Kirkkopalvelut ry:n kanssa KokoNaiset-materiaalien avulla.

Mikkelin kaupungin vuoden 2024 hyvinvointiraportissa on noussut esille huumeiden saatavuuden ja käytön yleistyneen nuorten keskuudessa sekä alueen huumekuolleisuuden olevan maan korkeinta. Päihteen vuoksi sairaalahoitojaksoja on enemmän kuin vertailukaupungeissa.

Hankkeen toimenpiteiden avulla pyritään edistämään alueen asuin ympäristöjen turvallisuutta, tukemaan erittäin haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten yhteisöllisyyttä sekä yhteiskuntaan integroitumista ja näkemään väestöryhmien moninaisuus rikkautena.

Tavoitteet:

1. Rikos- ja päihdetäustaisten hyvinvoinnin sekä työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen edellytysten vahvistaminen tarjoamalla elämänmuutoksen tukea yksilöllisesti sekä ryhmämuotoisesti.
2. Rikos- ja päihdetäustaisten naisten osallisuuden vahvistaminen sukupuolierityisen ryhmätoiminnan keinoin.
3. Vankilasta vapautuvien henkilöiden tukeminen kehittämällä yksilöllisen tukitoiminnan polku vapautumisen jälkeiseen aikaan.
4. Rikos- ja päihdetäustaisten henkilöiden stigman vähentäminen työ- ja opiskeluelämässä jalkautuvalla työotteella.

Toimenpiteet:

Työpaketti 1: Elämänmuutoksen tukeminen

Toteutetaan elämänmuutosta tukevaa yksilötyötä kohderyhmään kuuluville. Työskentely on desistanssiprosessia vahvistavaa, pitkäkestoista sekä rinnalla kulkevaa tähdäten opiskeluihin ja työelämään.

Työpaketti 2: Sukupuolierityinen ryhmätoiminta

Ryhmätoiminta on tarkoitettu rikos- ja päihdetäustaisille naisille. Ryhmissä käsitellään erityisesti naisten elämään liittyviä erityiskysymyksiä kuten väkivallan uhrina olemista, äitiyttä tai itsenäisen elämän rakentamista.

Työpaketti 3: Vankilasta vapautuville henkilöille yksilöllinen tuki vapautumisprosessiin

Luodaan yksilöllinen tukipolku ja jatkumo vankilasta vapautumisen jälkeen. Vastataan tarpeeseen, ettei kukaan alueelle vapautuva jäisi tyhjän päälle.

Työpaketti 4: Stigman vähentäminen

Häpeän, alemmuuden ja yhteiskuntaan kuulumattomuuden tunteet kasvattavat opiskeluihin ja työelämään siirtymisen kynnyksiä. Jalkautumisella kohderyhmän kanssa mm. eri oppilaitoksiin vähennämme kohderyhmään liittyvää stigmaa.

Hankkeen toiminnan myötä kohderyhmäläiset pääsevät siirtymään kohti työ- ja opiskeluelämää. Elämän merkityksellisyys kasvaa, arjenhallinnan taidot lisääntyvät, elämäntavat paranevat, osallisuus ja itsetuntemus kasvaa sekä uusintarikollisuus vähenee. Kohderyhmä saa myös luotua uusia sosiaalisia kontakteja ja vaihtoehtoisia tapoja viettää arkea. Kun uskoa alkaa löytyä tulevaan, alkaa muodostua myös vaihtoehtoja tehdä hyviä valintoja tehdä oman elämänsä kannalta.

Hankkeen toimenpiteet

Toteutetaan 4 työpakettia tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaikkien työpakettien keskeisenä tavoitteena on vahvistaa osallistujien työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen edellytyksiä.

TP1: Elämänmuutoksen tukeminen

Toteutetaan elämänmuutosta tukevaa yksilötyötä kohderyhmään kuuluville. Työskentely on desistanssiprosessia vahvistavaa, pitkäkestoista sekä rinnalla kulkevaa tähdäten kohti opiskelua ja työelämää. Se on kohtaamispaikkatoimintaa intensiivisempää ja mahdollistaa eri elämäntilanteiden huomioimisen sekä tuen ketjuttamisen työpakettien välillä.

Tuki räätälöidään osallistujan tarpeet huomioiden. Työskentelyssä asetetaan elämänmuutokselle tavoitteet, joiden toteuttamisessa työskennellään joko ammattilaisen tuella, ryhmämuotoisesti tai yhdistelmänä. Ammattilaisen työparina voi työskennellä kokemusasiantuntija. Kohderyhmä tavoitetaan kohderyhmän omien yhteydenottojen, yhteistyökumppaneiden tai someviestinnän kautta.

Yksilöllisessä työskentelyssä pysähdytään osallistujan elämäntilanteen äärelle. Kartoitetaan voimavaroja, arjenhallinnan taitoja ja työllisyyden polkua estäviä tekijöitä. Keskiössä on tunnettyöskentely, yksilön rohkaisu ja kannustaminen rakentamaan oman näköistä arkea sekä työ- ja opiskeluelämää. Tuki voi olla joko mielen haasteisiin pysähtymistä tai konkreettisia tekoja, jotka tukevat yhteiskuntaan kiinnittymistä. Teemoja ovat mm. omaan taustaan liittyvän kuorman ja/tai stigman purkaminen, arjen toimintatapojen rakentaminen kuten unirytm, asiakirjojen hankkiminen tai päivittäminen ja digitaidot kuten cv:n tekeminen. Työllisyyttä ja opiskelua edistävien palveluiden käyttöönoton harjoittelua ja työllistymistä tukevat korttikoulutukset.

Yksilötyöskentelyjen jälkeen luodaan kohderyhmäläisistä ryhmä, jolla lisätään sisältöjä yksilöiden arkeen ja luodaan työelämän verkostoja. Ryhmätoiminta muodostetaan, mikäli tämä on kohderyhmän puolesta mahdollista. Kestot, teemat ja tapaamiskertojen määrä suunnitellaan yhdessä kohderyhmän kanssa ja tarpeiden mukaan. Ryhmien sisältöjä voivat olla esim. eri liikuntakokeilut, luontotoiminta, digitaidot, työntäjiin ja oppilaitoksiin tutustuminen ja muut tarpeista ja toiveista nousevat sisällöt. Toiminta tuo lisäarvoa osallistujien elämään ja vertaisuudella helpotetaan arkitoimintoja. Organisoitun ryhmätyöskentelyn ohessa muodostetaan omaehtoista ryhmämuotoistatoimintaa.

Tarvittaessa osallistujia ohjataan ja saatetaan muun tuen piiriin esimerkiksi aikuissosiaalityöhön, parisuhteen kysymyksissä perheasianeuvottelukeskukseen tai Miesten aseman työskentelyyn. Työskentelyn päättyessä osallistujan kanssa tarkastellaan tavoitteisiin pääsemistä ja pohditaan jatkopolkuja. Työskentelyyn voi tarvittaessa palata.

TP2: Sukupuolierityinen ryhmätoiminta

Järjestetään nais erityistä pienryhmätoimintaa. Toiminnassa hyödynnetään KokoNainen-materiaaleja soveltuvien osin sekä kehitetään uusia materiaaleja ja toimintatapoja. Ryhmiä toteutetaan hankkeena sekä yhteistyössä Kirkkopalvelut ry:n kanssa. Hankkeen työntekijät käyvät Kirkkopalveluiden järjestämän maksuttoman ryhmänohjaajakoulutuksen. Ryhmätoiminta on tarkoitettu rikos- ja päihdetaustaisille naisille. Ryhmissä käsitellään erityisesti naisten elämään liittyviä erityiskysymyksiä kuten väkivallan uhrina olemista, äitiyttä tai itsenäisen elämän rakentamista.

Toiminnassa on keskeistä tukea vertaisuuden sekä ohjauksen keinoin heitä prosessoimaan ja ymmärtämään elämään vaikuttaneita haitallisia sukupuolirooleja. Toiminta tähtää itsevarmuuden lisääntymiseen, toimijuuden vahvistumisen ja kykyyn tehdä itselleen edullisia valintoja. Ryhmiin voi osallistua anonymisti ja niitä järjestetään kohderyhmälle turvallisissa tiloissa. Ryhmissä hyödynnetään kokemuspohjaisia ja ammatillisia asiantuntijavierailuja. Teemoina voi olla esim. turvalliset läheissuhteet, vanhemmuus ja työ- ja opiskelupolun rakentaminen.

Toiminnan tavoitteena on tukea osallistujia kohti itsenäistä ja merkityksellistä elämää opiskelu- ja työelämään hakeutumisen kautta. Ryhmissä vahvistetaan itsetuntemusta, rohkeutta ja varmuutta vertaistarinoiden ja yhdessä käsiteltävien teemojen avulla. Osallistujia rohkaistaan hakeutumaan palveluihin, jotka tukevat opiskelu- ja työkykyä. Tavoitteena on kuntoutumisen pysyvyys, päihteettömyys ja rikokseton elämä sekä itsenäisyyden, itsevarmuuden ja toimijuuden vahvistuminen. Yksi ryhmäjakso kestää n. 3kk ja ryhmä kokoontuu kerran viikossa. Ryhmäjaksoja hankkeen aikana 4 kertaa. Nais erityiseen ryhmätoimintaan sitoutuneiden naisten tavoitettavuus hankkeen aikana 20.

TP3: Vankilasta vapautuville henkilöille yksilöllinen tuki vapautumisprosessiin

Luodaan yksilöllinen tukipolku ja jatkumo vankilasta vapautumisen jälkeen. Vastataan tarpeeseen, ettei kukaan alueelle vapautuva jäisi tyhjän päälle. Tukipolku voidaan toteuttaa Etelä-Savon alueelle vapautuville vangeille.

Toiminta kohdentuu myös muualta Suomesta Mikkelin alueelle vapautuville vangeille. Tukipolun toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen.

Tukitoimet alkavat vankilatapaamisilla noin 1-2 kuukautta ennen vapautumista. Ensimmäisillä tapaamisilla suunnitellaan vapautumista yhdessä vangin ja erityisohjaajan kanssa, jotta vapautuminen sujuisi mahdollisimman mutkattomasti. Suunnitellaan tulevien tapaamisten sisältöjä etukäteen, kartoitetaan tarpeita ja luodaan toimintasuunnitelma. Asetetaan tavoitteet, joiden toteuttamisen eteen työskennellään. Tavoitteena voi olla esimerkiksi henkilöllisyystodistusten hankkiminen, digitaitojen vahvistaminen, omien voimavarojen vahvistaminen tai arjenhallinnan taitojen lisääminen. Vahvistamalla taitoja edesautetaan vapautuvia siirtymään opiskelu- ja työelämään. Kartoitetaan mielenkiinnon kohteita, vahvuuksia sekä alueen työ- ja opiskelutarjontaa ja laitetaan yhdessä hakemuksia eri paikkoihin. Tuetaan siirtymään työ- ja opiskeluelämään vierailemalla eri oppilaitoksissa sekä kartoitetaan alueen mahdollisia työnantajia ja luodaan verkostoja.

Vapautumisen koittaessa hankkeen työntekijät ovat vastassa vankilan porteilla. Yksilötapaamiset jatkuvat sovitusti vapaudessa. Tukipolun päättyessä tarkastelemme tavoitteisiin pääsemistä ja pohdimme yhdessä jatkosuunnitelmia. Hankkeen aikana tavoitamme vapautuvia vankeja kokonaisuudessaan 10-15.

TP4: Stigman vähentäminen

Rikos- ja päihdetaustaisiin henkilöihin liittyvät ennakkokäsitykset ja asenteet heikentävät kohderyhmän itsetuntoa, pystyvyyttä ja lisäävät syrjäytymisen kokemusta. Häpeän, alemmuuden ja yhteiskuntaan kuulumattomuuden tunteet kasvattavat opiskeluihin ja työelämään siirtymisen kynnystä. Jalkautumisella kohderyhmän kanssa eri oppilaitoksiin vähennämme kohderyhmään liittyvää stigmaa. Vierailut auttavat myös ammattilaisia muovaamaan käsityksiään ja antavat alalle suuntautuville opiskelijoille ammatillista kehittymistä. Jalkautumisissa hyvä olla mukana myös kokemusasiantuntijoita kertomassa ajatuksiaan. Kartoitetaan alueen työmarkkinatilannetta ja mahdollisia työpaikkoja. Luodaan kontakteja aktiivisesti eri työnantajiin ja tehdään kohderyhmän kanssa vierailuja.

Viestitään hankkeen tuloksista aktiivisesti yhteistyökumppaneille ja muille alueen toimijoille, joista voisi olla hyötyä kohderyhmän kannalta. Tätä toimintaa tehdään jatkuvana toimintana läpi hankkeen aina sopivien tilaisuuksien tullessa. Pääpaino toiminnassa on työpaketeissa 1-3.

Lisätietoja hakemuksesta

OSALLISTUJAT JA INDIKAATTORIT

Hankkeeseen osallistuu 65 henkilöä, joista 60 on työttömiä ja 5 koulutuksessa olevia. Osallistujista 20 on naisia. Hankkeen ansiosta 5 ryhtyy työnhakuun, 6 sijoittuu koulutukseen, 3 saa ammattipätevyyden ja 2 sijoittuu työelämään.

RAHOITUS

Mikkelin kaupunki osoittaa hankkeelle 10% kuntarahoitusta. Sopimus on toimitettu hakemuksen liitteenä. Kaupunki maksaa rahoitusosuuden prosenttiosuuden mukaisesti toteutuneita kustannuksia vastaan.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Mikkeli

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	185 294	185 294	
Flat rate 40 % kehittäminen	74 118	74 118	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	259 412	259 412	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	207 522	207 522	80,00
2 Omarahoitus: Yksityinen rahoitus	25 945	25 945	10,00
3 Kuntarahoitus	25 945	25 945	10,00
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	259 412	259 412	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke sopii Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -rakennerahasto-ohjelman toimintalinjan neljä erityistavoitteeseen 4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Erityistavoitteen ja kansalaislähtöisen kehittämisen hankehaun teemojen mukaisesti hankkeella torjutaan kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien, vankilasta vapautuvien ja päihdekuntoutuslaitoksesta kotiutuvien huono-osaisuutta ja syrjäytymistä sekä edistetään heidän kiinnittymistään yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille. Hankkeessa tuetaan päihde- ja rikostauksia elämänmuutoksessa kokonaisvaltaisen ja pitkäkestoisen tuen avulla sekä vahvistetaan erityisesti kohderyhmään kuuluvien naisten elämänhallinnan edellytyksiä ryhmätoiminnan avulla.

Hanke vahvistaa haasteellisessa elämäntilanteessa olevien mielenterveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä tukee arjen uudelleenrakentumista auttamalla rikos- ja päihdekierteen katkaisussa. Hankkeessa toteutettavalla jalkautuvalla työotteella vähennetään kohderyhmään kohdistuvia ennakkoluuloja, mikä edesauttaa heidän yhteiskuntaan integroitumistaan.

Pisteet: 39/57

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 6.10.2025

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 31.10.2025

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 9.12.2025

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä